

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Виктор Тодоров Христов, (ЕВУИМ - Пловдив),
професионално направление 3.8 „Икономика”, член на Научно жури,
определено със заповед № 386/13.04.2017 г. на Ректора на Варненския
свободен университет

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките” на д-р Володимир Станиславович Котковский по
професионално направление 3.7 „Администрация и управление”,
докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство” на ВСУ.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАНДИДАТА

Авторът на дисертационния труд притежава научна степен «кандидат на икономическите науки», научно звание «доцент» (съгласно терминологията в страната на произхода на кандидата), работи като доцент в катедрата по финанси, банково дело и застраховане в Криворожкия икономически институт Киевски национален икономически университет «Вадим Гетман», гр. Кривой Рог, Украйна.

II. СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНА

Дисертационният труд е обсъден и одобрен в катедра «Администрация, управление и политически науки», а също така и от Хабилизационния съвет на Варненски свободен университет «Черноризец Храбър», с което са изпълнени изискванията на Чл. 12, ал. 5 на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл. 38 и чл. 39 от ППЗРАС.

Няма данни в документацията, предоставена на членовете на научното жури за оценка на дисертационния труд, от които да се направи извод за спазване на изискванията на Чл. 12, ал. 4 от ЗРАС и Чл. 37, ал. 2 от ППЗРАС, че дисертационният труд не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (кандидат на икономическите науки).

III. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО И ПРИНОСИТЕ НА КАНДИДАТА

Основният мотив на кандидата при избора на предмета на изследването е неговата констатация, че въпреки научната стойност и практическата значимост на множество разработки на руски, украински и чуждестранни автори, концептуалните и методологически основи на разработването и прилагането на кредитно-инвестиционни иновации в украинската банкова система, са недостатъчно развити както в научен, така и в организационно-приложен смисъл. На тази основа кандидатът е формулирал тезата в дисертационния си труд. Тя пренася съвременната парадигма за банковата дейност, развиваща се с прилагане на иновативни продукти и услуги, в подхода на автора към предлаганата от него концепция и научно-методическо осигуряване на кредитно-инвестиционните иновации в украинската банкова система.

Системно и последователно авторът на дисертационния труд е представил своя възглед за насоките на разработване и прилагане на кредитно-инвестиционни иновации в украинската банкова система. В логическа последователност е изградил конструкцията на системата си от схващания по този научен проблем, в т.ч.: **формулирал е свое разбиране** за същността на кредитно-инвестиционните иновации на банките и **е предложил** класификация на банковите иновации; **дефинирал е** механизма за прилагане на кредитно-инвестиционните иновации в

дейността на банковите учреждения; **анализирал е** рисковете при внедряването на иновационни проекти в кредитно-инвестиционната дейност на банките и **е оценил** икономическата ефективност от внедряване на кредитно - инвестиционни иновации в банките; **характеризирал е** институционалните фактори за стимулиране на кредитно - инвестиционните иновации на банките; **представил е** съдържанието и ролята на иновационната стратегия в кредитно-инвестиционната дейност на банките; **обосновал е** начините за осъществяване на иновационната политика в банковата сфера; **предложил е** свое виждане за характера и съдържанието на оптималната иновационна политика на банката; **характеризирал е** съвременното състояние на възможностите за иновации в банковото кредитиране и **е оценил** влиянието на чуждестранните инвестиции в банковата сфера върху иновационната дейност на банките в Украйна; **определил е** иновационния потенциал на банките в Украйна в условията на глобализация на банковата дейност и **е препоръчал** съответстващи на дефинираната оптимална иновационна политика на банките организационни форми за управление на кредитно-инвестиционните им иновации.

Приносителите на кандидата по предмета на дисертационния му труд са преди всичко в категорията на обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката.

IV. КРИТИЧНИ ОЦЕНКИ, ЗАБЕЛЕЖКИ, ПРЕПОРЪКИ

По дисертационния труд биха могли да се направят и няколко критични бележки:

1. **Неточно е определен обектът на изследването.** Според кандидата *обект на изследването* са процесите на създаване и внедряване на кредитно-инвестиционните иновации в украинската банкова система. Така

определен обектът покрива предмета на изследването. **Обект на изследването е украинската банкова система;**

2. Поради посочената неточност в определяне на обекта на изследването **има неточност и в темата на дисертацията.** Тя би трябвало да е **УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКИТЕ В УКРАЙНА ЧРЕЗ КРЕДИТНО - ИНВЕСТИЦИОННИ ИНОВАЦИИ**, т.е. прилаганите кредитно-инвестиционни иновации в банките на Украйна са отдавна позната и нормална практика в дейността на търговските банки по света. Необходимостта от това уточнение се налага и от архаичният характер на обосновката на актуалността на темата: „Днес много се говори за пазарната ориентация на икономиката, за необходимостта от по-силни механизми за защита на конкуренцията, за да се подобри ефективността на икономическите субекти като участници в пазарните процеси. От началото на 2000 г. Украйна получи възможността да оцени предимствата на пазарната икономика под формата на устройства(?), достъпни продукти и услуги от световен клас, наличието на свободна преса, частен бизнес, конкуренция”. Тази парадигма на пазарната икономика отдавна е утвърдена, а комплексът от съставляващите я практики е известен;

3. **Твърде объркано е разбирането на автора на дисертационния труд за същността на кредитно - инвестиционни иновации на банките**, въпреки че го е определил като свой най-голям принос в теорията. Авторът твърди, че кредитно - инвестиционните иновации на банките включват както система от разноаспектни иновации в областта на ефективното използване на кредитно-инвестиционните ресурси в дейността на банковите институции, така и органичното съчетаване на процесите на създаване на банковите иновации (означаващо и иновации при формиране на капитала на банките, включително чрез депозити) и прилагането им в реалната икономика. Органичното съчетаване на втория тип иновации излиза извън въведеното от автора на дисертацията ограничение на предмета и обхвата на проблема на дисертационния труд, изключващо другия процес, а именно – провеждането на банкови операции за формиране на капитал и за набиране на средства от юридически и физически лица, т.е. пасивните операции на банките;

4. **Голословно е твърдението**, че разработената иновационна стратегия е част от цялостната стратегия за развитие на банковата система

в Украйна, без да е представена другата стратегия и съвместимостта на предлаганата с нея.

Препоръки:

Бъдещите научни изследвания на кандидата да се насочат към анализа на Европейски иновации в привличането на кредитни ресурси в банковата система на Украйна. Привличането на кредитни линии и получаване на синдикирани заеми от европейски финансови институции ще осигурят по-евтин ресурс и по-леки условия за местните банки. Това ще позволи да отпускат на клиентите си по-евтини кредити и лизингови планове, за да поддържат и укрепват конкурентните си предимства.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Да се даде исканата научна степен на автора на дисертационния труд.

07.05.2017 г.

Дал становището,

член на научното жури

проф. д-р Виктор Тодоров Христов